

LØNNER DET SEG Å JOBBE VED SIDEN AV STUDIENE?

Av Elisabeth Elman og Kristine von Simson

Sammendrag

I denne artikkelen ser vi på hvordan jobb under studier henger sammen med jobb etter endte studier. Utgangspunktet er registerdata over alle studenter i alderen 20-29 år som avslutter høyere utdanning våren 2016, 2017 eller 2018. Vi sammenligner studenter som har betalt arbeid i løpet av siste studieår med studenter som ikke har betalt arbeid. For studenter med jobb, ser vi om studiejobben er relevant for yrker som utdanningen leder til. Vi undersøker så om jobb under studiene har noe å si for om studentene er i jobb 6 og 18 måneder etter endt utdanning, og om det er forskjeller etter om studiejobben var relevant eller ikke.

Om lag 80 prosent av studentene jobber i løpet av siste studieår. Over halvparten av disse har en studiejobb som er relevant for yrker som utdanningen leder til. De vanligste studiejobbene finner vi innen yrkesgruppene butikkselger og pleiemedarbeider, samt universitets- og høyskolelærer (herunder seminarleder og vitenskapelig assistent). Det er ikke tilfeldig hvilke studenter som har en studiejobb. Blant annet finner vi store forskjeller mellom ulike fagfelt, med høyest andel studenter som jobber innen helse-, sosial- og idrettsfag og lavest andel innen naturvitenskapelig fag. Studenter som ikke jobber har også noe høyere utdannede foreldre enn studenter som jobber, og de er oftere menn.

Resultatene våre viser stort sett en positiv sammenheng mellom jobb under studiene og jobb etter studiene, særlig for studenter har hatt en relevant studiejobb. Det er likevel forskjell etter hvilket nivå studentene studerer på. Blant annet ser arbeidserfaring fra studiene ut til å ha relativt mer å si for dem som ikke har fullført noen grad. For masterstudenter, derimot, er det mindre forskjeller i senere jobbutfall mellom de som har jobbet eller ikke siste studieår. I analysene våre tar vi hensyn til at studenter som jobber skiller seg fra studenter som ikke jobber langs en rekke observerbare kjennetegn, som kjønn, alder, sosial bakgrunn, evner og fagfelt. Det kan likevel fortsatt være forskjeller mellom studentene som vi ikke kan observere i våre data og som vi dermed ikke kan kontrollere for. Vi må derfor være forsiktige med å tolke sammenhengene vi finner som årsakssammenhenger.

<https://doi.org/10.60847/NAV.5213>

Bakgrunn og problemstilling

Mange studenter jobber ved siden av studiene. Tall fra den siste europeiske studentundersøkelsen (Eurostudent 2022) viser at Norge er blant landene med flest studenter som kombinerer jobb og utdanning, med en andel på 67 prosent (Keute, 2024). En viktig årsak til at studenter jobber ved siden av studiene er å sikre inntekt til å tilfredsstillende nødvendig og ønsket forbruk (Lervåg et al., 2022). I Norge har som hovedregel alle studenter rett på lån og stipend fra Lånekasen. Det er svært vanlig å benytte seg av studiestøtten i løpet av studietiden, og de fleste tar opp fullt lån og stipend. Mange opplever likevel at studiestøtten ikke strekker til, og er avhengig av deltidsjobb for å spe på inntekten (ibid.).

Økt studiestøtte er stadig på den politiske agendaen, der hovedargumentet er å verne om heltidsstudenten. Tid brukt på jobb kan gå på bekostning av tid brukt på studier og læringsutbytte, som kan føre til både dårligere karakterer og studieprogresjon, og derigjennom dårligere jobbutfall senere. På den andre siden kan arbeidserfaringen gjøre det lettere for studenter å komme seg ut i jobb etter endte studier. For eksempel ved at studentene fortsetter å jobbe for samme arbeidsgiver, eller bruker nettverket fra studentjobben for å få seg en annen jobb etter studiene. Arbeidserfaringen kan også signalisere kompetanse, motivasjon og erfaring, som fremtidig arbeidsgiver verdsetter. I tillegg kan erfaringen gi studentene ferdigheter som gjør de mer produktive og dermed mer attraktive på arbeidsmarkedet. Om å jobbe under studiene er positivt eller negativt for senere utfall i arbeidslivet, kan blant annet avhenge av hvor relevant studentjobben er for utdanningen de tar og senere jobbmuligheter.

Studenter er en viktig reservearbeidskraft som er med på å smøre hjulene i arbeidsmarkedet. Mange studenter jobber i ufaglærte jobber, gjerne deltid, innen butikkhandel og salg, men også innen helse og omsorg (Lervåg et al., 2022). De utgjør en fleksibel del av arbeidsstyrken, som enkelt kan øke eller redusere sitt arbeidstilbud (Albæk et al., 2015; Barth & von Simson, 2012). Dette så vi tydelig under og etter koronapandemien. Nærmest umiddelbart etter nedstengningen i mars 2020 falt antall ledige stillinger for unge dramatisk (Barth et al., 2021), samtidig som arbeids-

ledigheten blant unge økte kraftig (Alstadsæter et al., 2020). Flere unge trakk seg ut av arbeidsmarkedet, og gikk heller over i utdanning (Bratsberg & Raaum, 2023). Etter hvert som samfunnet åpnet opp igjen, økte også aktiviteten i økonomien og det ble etter hvert stor mangel på arbeidskraft. I takt med dette meldte stadig flere unge seg på arbeidsmarkedet, og andelen unge i jobb, enten som hovedaktivitet eller i kombinasjon med utdanning, økte kraftig (Pettersen, 2022).

I denne artikkelen ser vi nærmere på studentjobbing og sammenhengen med senere arbeidsmarkedsutfall. Kommer studenter som jobber ved siden av studiene lettere i jobb etter endte studier? Får de høyere lønte jobber? Og har de høyere sannsynlighet for å få en jobb som krever akademisk kompetanse? Basert på tidligere forskning og undersøkelser, skiller vi i analysene mellom ulike typer jobb under studiene. Mer spesifikt skiller vi mellom hvorvidt studentene hadde en jobb som var relevant for yrker utdanningen leder til. Studierelevansmålet er basert på faktiske yrker det er vanlig at ferdigutdannede innen samme fagfelt har, samt yrker som tilhører samme karrieresti som disse.

Tidligere undersøkelser og forskning

Det er få norske studier som har benyttet registerdata for å utforske sammenhengen mellom jobb ved siden av høyere utdanning og utfall i arbeidslivet etter endte studier. Fedoryshyn og Segiet (2020) finner at unge med universitetsgrad som kombinerte jobb og studier har noe større sysselsettingsandeler to år etter endt utdanning enn unge som kun studerte. SSB har sett på sammenhengen mellom det å ha hatt enn sommerjobb eller deltidsjobb som 17-åring og utfall senere i arbeidslivet. Ifølge denne undersøkelsen er median årslønn som 34-åring nesten 100 000 kroner høyere for de med slik tidlig arbeidserfaring enn de uten. En del av forskjellen kommer av at mange som ikke jobbet som 17-åring heller ikke jobber som voksne 34-åringer (Statistisk sentralbyrå, 2023).

Internasjonalt finnes det flere studier som undersøker betydningen av jobb ved siden av høyere utdanning og senere arbeidsmarkedstilknytning. Elman (2023b) oppsummerer tolv internasjonale forskningsartikler

som ser på dette, og konkluderer med at nesten alle finner en positiv eller ingen sammenheng mellom studentjobbing og senere arbeidsmarkedsutfall.¹

Flere av studiene har skilt mellom relevante og ikke-relevante studiejobber, eller kompetansekrevende og ikke-kompetansekrevende studiejobber. Samtlige av disse finner mer positive arbeidsmarkedsutfall når studentjobben var relevant eller kompetansekrevende. For eksempel finner en studie fra Sveits (Geel & Backes & Gellner, 2012) at studenter med studierelevant jobb hadde lavere risiko for arbeidsledighet etter studiene, sammenlignet med de som ikke jobbet under studiene. De med studierelevant jobb hadde også kortere jobbsøkeperiode, høyere lønn og mer ansvar i jobben etter studiene. Studenter som hadde en studiejobb uten relevans for studiene, hadde derimot ingen gevinst av å jobbe ved siden av studiene sammenlignet med studenter som ikke jobbet. Liknende finner Bartolj og Polanec (2021) at slovenske studenter med en studierelevant og kompetansekrevende jobb har nesten 16 prosent høyere sannsynlighet for å være i jobb første år etter endt utdanning. Dette er sammenlignet med studenter som hadde lavkompetansejobb urelatert til studiene.

Enkelte studier ser også på forskjellene mellom korttids- og langtidseffekter, og de finner en sterkere sammenheng de første årene etter utdanning enn på lengre sikt (Bartolj & Polanec, 2021; Häkkinen, 2006; Joensen & Mattana, 2022). For eksempel finner Häkkinen (2006) at et ekstra år med arbeid ved siden av studiene øker sannsynligheten for å være i arbeid ett, to og tre år etter uteksaminering med henholdsvis 5,6, 4,2 og 3,7 prosentpoeng.

Data, variabler og metode

I denne artikkelen benytter vi oss av microdata.no, SSBs anonymiserte database for individdata. Her har vi tilgang til fulltelling av studenter, med detaljerte

data om pågående og fullført utdanning (Nasjonal utdanningsdatabase), arbeidsmarkedsforhold (a-ordningen) og registre som indikerer trygdemottak og inntekt (FD-trygd og inntektsregisteret). I tillegg inneholder databasen informasjon om demografiske variabler for både studentene selv og deres familier. Databasen gjør det mulig å følge studenter over tid, koble på informasjon om hva slags arbeidsforhold de har under studiene, samt senere arbeidsmarkedstilknytning.

Ved hjelp av regresjonsanalyser undersøker vi hvordan ulike egenskaper ved arbeidsforholdet etter endte studier henger sammen med arbeidsmarkedstilknytning under studietiden. Utgangspunktet for analysene er alle heltidsstudenter i alderen 20-29 år som avsluttet høyere utdanning våren 2016, 2017 eller 2018, og som var mellom 20-25 år da de første gang registrerte seg i høyere utdanning.² Vi sier at en student har avsluttet høyere utdanning dersom han/hun ikke er registrert som student de påfølgende fire semestrene. Vi plukker så opp disse studentene 6 måneder og 18 måneder (i november) etter avsluttet utdanning og undersøker egenskaper ved arbeidsforholdet de (eventuelt) har: sannsynligheten for å ha en heltidsjobb, sannsynligheten for å ha en jobb som krever høy kompetanse og månedslønn. Heltidsjobb er definert som et arbeidsforhold med avtalt arbeidstid over 30 timer/uken. Høykompetansejobb er definert som et yrke som (normalt) krever utdanning på universitets- eller høyskolenivå.³ For å unngå at utbetalt lønn også fanger opp antall arbeidstimer, bruker vi heltidsekvivalent månedslønn, korrigert for stillingsprosent.

Jobb ved siden av studiene er hovedforklaringsvariabelen vår. Vi måler studentjobbing i perioden september til mai siste studieår. Det vil si at vi ser bort fra arbeid som kun utføres i løpet av sommerferien. Hvis studentene har flere ulike jobber i løpet av studieåret, avgjøres yrke basert på det sist registrerte jobbforholdet. Siste studieår og sist registrerte yrke er valgt

¹ Unntaket er en spansk studie (Di Paolo & Matano, 2022), som finner en negativ sammenheng for studenter som jobber deltid i en ikke-studierelevant jobb. Disse studentene hadde lavere sannsynlighet for å være i jobb fire år etter studiene sammenlignet med studenter som kun studerte og ikke jobbet.

² Vi bruker SSBs definisjon av heltidsstudent: Studenter med planlagt studieprogresjon per 1. oktober på 70 prosent eller mer. I tillegg tar vi ut studenter som jobbet fulltid siste semester (30 timer eller mer per uke i perioden fra januar til mai), om lag fem prosent.

³ Identifisert ved hjelp av første siffer i STYRK08

hovedsakelig ut fra datatilgjengelighet. For eksempel kan det tenkes at studentene jobber med ulik intensitet ut fra hvor langt i studiene de har kommet. Det kan også tenkes at de får mer relevante jobber jo lenger ut i studiene de er. Elman (2023a) viser imidlertid at det er små forskjeller i hvorvidt, og hvor mye, norske studenter jobber etter hvilket nivå de studerer på (bachelor eller master). Det kan tyde på at siste studieår kan være representativt for arbeidstilbudet under studiene.

I analysene skiller vi mellom om studentene har en jobb ved siden av studiene som er relevant for utdanningen (nivå og fagfelt)⁴ de tar eller ikke. For å avgjøre studierelevans, følger vi Joensen og Mattana (2022) og tar utgangspunkt i hvilke jobber voksne med oppnådd grad innen samme utdanningsretning har. Mer konkret undersøker vi hvordan voksne i alderen 35-53 år med oppnådd grad innen samme fagfelt fordeler seg på ulike yrkesgrupper.⁵ Vi sier så at et yrke er studierelevant hvis det er blant de vanligste jobbene for voksne med fullført grad innen samme fagfelt og nivå. Vanligste jobber er definert som de yrkesgruppene som sysselsetter mer enn halvparten (over medianen) av personer med fullført grad innen fagfeltet. Å ha en relevant studiejobb er dermed ikke bestemt av om du bruker utdanningen i jobben; den er relevant med hensyn til hvilke jobber det er vanlig å få som ferdigutdannet.

Fremgangsmåten over har en åpenbar ulempe knyttet til utdanningsnivå. For eksempel vil det kunne være relevant for en lærerstudent å jobbe som skoleassistent under studiene. Det er imidlertid lite sannsynlig

at en ferdigutdannet lærer jobber som skoleassistent, og skoleassistent vil derfor ikke dukke opp blant de studierelevante yrkene for lærerstudenter.⁶ For bedre å kunne klassifisere studierelevante jobber, tar vi derfor i tillegg utgangspunkt i den amerikanske jobbdatabasen O*NET. O*NET klassifiserer yrker etter ulike kjennetegn, blant annet hvilke karrierer ulike yrker leder til. Yrker som leder til samme karriere er gruppert sammen i «karrierestier». For eksempel er skoleassistent gruppert sammen med andre læreryrker i karrierestien «Teaching/training». Det finnes totalt 73 slike karrierestier, og hvert enkelt yrke tilhører minst én slik karrieresti.⁷

Vi definerer yrker som hører til samme karrieresti som de vanligste jobbene blant ferdigutdannede, som studierelevante. Dermed blir skoleassistent også en relevant studiejobb for lærerstudenter.

For å undersøke sammenhengen mellom jobb under studiene og senere arbeidsmarkedsutfall, estimerer vi følgende multiple lineære regresjonsmodell:

$$(1) Y_{it} = \alpha + \beta J_i + \gamma X_i + \varepsilon_i$$

Y_{it} betegner arbeidsmarkedsutfall målt ved tidspunkt $t \in \{6, 18\}$ måneder etter avsluttet utdanning for individ i . J_i er jobb under studiene, der det skilles mellom relevant og ikke-relevant jobb. X_i er observerbare kontrollvariabler som varierer på individ- og utdanningsnivå, mens ε_i er et idiosynkratisk feilledd. Gjennom kontrollvariablene tar vi høyde for at det ikke er tilfeldig hvem som jobber ved siden av studiene, og at det heller ikke er tilfeldig hvilke studenter som kommer i jobb etter endte studier. Av kontrollvariabler inkluderer vi demografiske kjennetegn som kjønn, alder ved studieslutt og innvandrerbakgrunn (innvandrere, etterkommer), samt for om studentene hadde arbeidsinntekt kalenderåret før start i høyere utdanning. Vi kontrollerer også for kjennetegn ved utdan-

⁴ Utdanningsnivå defineres fra første siffer i NUS, mens fagfelt defineres ut fra andre siffer i NUS. Vi skiller mellom to utdanningsnivåer: nivå 6 (universitets- og høyskoleutdanning, lavere nivå) og nivå 7 (universitets- og høyskoleutdanning, høyere nivå). Fagfeltene vi skiller mellom er 1: Humanistiske og estetiske fag, 2: Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk, 3: Samfunnsfag og juridiske fag, 4: Økonomiske og administrative fag, 5: Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag, 6: Helse-, sosial- og idrettsfag.

⁵ Oppnådd grad defineres som å være registrert med enten en cand. mag/bachelor + høyeste fullførte utdanning på nivå 6 eller hovedfag/master + høyeste fullførte utdanning på nivå 7. Yrkesgruppe er definert ut fra de tre første sifrene i STYRK08. Vi har valgt å bruke yrkesgruppe fremfor yrke, siden yrkesgrupper etter vår oppfatning gir et noe bedre resultat på hvilke jobber som blir relevante. Vedleggstabell A1 gir en oversikt over de ti vanligste yrkene blant voksne, fordelt på høyeste fullførte grad og fagfelt.

⁶ Kun 0,4 prosent av voksne med bachelorutdanning innen lærerutdanninger jobber som skoleassistent.

⁷ Vi bruker en crosswalk mellom det amerikanske yrkesklassifiseringssystemet SOC og det europeiske yrkesklassifiseringssystemet ISCO (og norske STYRK) for å konvertere amerikanske yrkeskoder til europeiske (og norske).

ningen, som fagfelt siste studieår, kalenderår ved avsluttede studier og type studieinstitusjon (universitet eller høyskole). I tillegg kontrollerer vi for grunnskolepoeng på ungdomsskolen og foreldres høyeste utdanning da studenten var 16 år, som indikatorer for henholdsvis evner og ressurser – to viktige faktorer som kan påvirke både beslutningen om å jobbe ved siden av studiene og senere arbeidsmarkedstilknytning.

I tolkningen av resultatene er det viktig å peke på noen metodologiske utfordringer knyttet til å skille årsaks-sammenhenger fra samvariasjon. Hvis vi observerer at studenter med relevant studiejobb gjør det bedre i arbeidsmarkedet etter endte studier, betyr ikke dette nødvendigvis at det er studiejobben i seg selv som er årsaken til denne sammenhengen. Det kan være andre faktorer som både påvirker sannsynligheten for å ha en relevant studiejobb og senere arbeidsmarkedsutfall. Noen av disse faktorene kan vi observere i data-materialet vårt og kontrollere for, slik som sosioøkonomisk bakgrunn og fagfelt. Andre faktorer er vanskeligere å observere, slik som motivasjon og helse. Resultatene våre må derfor tolkes som assosiasjoner og ikke som årsakssammenhenger.

Hvilke studenter jobber, og hva slags jobber har de?

Utvalget vårt består av 59 400 studenter. En tredjedel avsluttet studiene i 2016, en tredjedel avsluttet i 2017 og en tredjedel avsluttet i 2018. Tabell 1 viser deskriptiv statistikk over utvalget, fordelt etter type arbeidsmarkedstilknytning i løpet av siste studieår: ingen studiejobb, ikke-relevant studiejobb eller relevant studiejobb. De aller fleste studenter har en form for studiejobb: omtrent 80 prosent er registrert med et aktivt jobbforhold minst én måned i løpet av siste studieår. Over halvparten av studentene som jobber ved siden av studiene har en jobb som kan kategoriseres som studierelevant. Studenter med relevant jobb, jobber litt mer enn studenter med ikke-relevant jobb, og de har også en høyere gjennomsnittlig lønnsinntekt siste studieår.

Menn er overrepresentert blant studenter som ikke jobber. Dette kan henge sammen med hvilke fagfelt menn og kvinner velger, og hvor vanlig det er å ha en

studiejobb i disse fagfeltene. Blant annet velger menn langt oftere naturvitenskapelige fag (ikke vist), som er et fagfelt hvor færre jobber ved siden av. Studenter uten jobb har noe høyere utdannede foreldre enn studenter som jobber. I den grad foreldres utdanning reflekterer ressurser, kan det tyde på at noen studenter ikke trenger å jobbe fordi de får hjelp hjemmefra. Det kan også være at de som har høyt utdannede foreldre i større grad velger studier som er vanskelig å kombinere med jobb, og derfor velger å jobbe mindre eller konsentrere all jobbing til sommermånedene. Studenter med studiejobb har også oftere tidligere arbeids-erfaring enn studenter som ikke jobber. I tillegg ser vi at det er en noe høyere andel som ikke fullfører studiene sine blant de som ikke jobber, samtidig som det også er en noe høyere andel som fullfører en mastergrad. Dette kan henge sammen med at masterstudier krever mer tid brukt på studier, og studentene derfor jobber mindre.

Sammenligner vi studenter med ikke-relevant og relevant studiejobb, finner vi relativt små forskjeller basert på demografiske og sosioøkonomiske kjennetegn. Det er derimot større forskjeller etter fagfelt og høyeste fullførte utdanning. Studenter med ikke-relevant jobb er oftere i fagfeltene humanistiske og estetiske fag og lærerutdanninger og pedagogikk, mens studenter med relevant jobb i større grad studerer økonomiske og administrative fag. Studenter med en relevant jobb har oftere fullført en bachelorgrad, mens studenter med ikke-relevant eller ingen jobb har høyere sannsynlighet for ikke å fullføre noe høyere utdanning (innenfor observasjonsperioden). Det kan være flere forklaringer til at vi ser dette mønsteret. For eksempel kan enkelte studenter bli forhindret fra å jobbe ved siden av studiene fordi de har helseproblemer, samtidig som helsetilstanden kan påvirke sannsynligheten for å fullføre studiene. Noen studenter med ikke-relevant jobb kan også velge jobben fremfor studiene og dermed avslutte studiene til fordel for jobb.

De fleste studenter har ufaglærte jobber

Tabell 2 viser de ti vanligste studiejobbene blant studenter i jobb på lavere og høyere nivå, samlet og etter fagfelt. De oransje feltene viser om yrket er studierelevant for fagfeltet etter vår definisjon. Vi ser at

Tabell 1. Deskriptiv statistikk etter arbeidsmarkedstilknytning under studiene. Studenter som avslutter høyere utdanning i 2016, 2017 eller 2018. Gjennomsnitt (standardavvik i parentes)

	Ingen studiejobb		Ikke-relevant jobb		Relevant jobb	
Jobb siste studieår:						
-Antall mnd i jobb	0	(0,00)	6,14	(3,02)	6,45	(2,81)
-Gjennomsnittlig antall timer/uke	0	(0,00)	8,85	(7,00)	9,17	(6,92)
-Gjennomsnittlig månedslønn	0	(0,00)	6909,30	(5786,87)	8250,91	(6430,21)
Alder ved avsluttet utdanning	24,60	(2,26)	24,46	(2,20)	24,59	(2,09)
Kvinne	0,43	(0,49)	0,62	(0,48)	0,62	(0,48)
Grunnskolepoeng	44,36	(7,02)	44,39	(6,37)	44,67	(6,38)
Innvandrerbakgrunn:						
-Innvandrer	0,04	(0,19)	0,04	(0,20)	0,04	(0,19)
-Etterkommer	0,04	(0,18)	0,04	(0,19)	0,03	(0,18)
Foreldres høyeste utdanning:						
-Universitet	0,60	(0,49)	0,53	(0,50)	0,54	(0,50)
-Videregående	0,34	(0,47)	0,41	(0,49)	0,40	(0,49)
-Grunnskole	0,05	(0,22)	0,05	(0,23)	0,06	(0,23)
Jobbet året før høyere utdanning	0,76	(0,42)	0,92	(0,28)	0,92	(0,27)
Fagfelt siste studieår:						
-Humanistiske og estetiske fag	0,13	(0,34)	0,12	(0,33)	0,06	(0,23)
-Lærerutdanninger og pedagogikk	0,10	(0,30)	0,21	(0,41)	0,10	(0,30)
-Samfunnsfag og juridiske fag	0,12	(0,32)	0,10	(0,30)	0,11	(0,32)
-Økonomiske og administrative fag	0,21	(0,41)	0,13	(0,33)	0,30	(0,46)
-Naturvitenskapelige fag	0,30	(0,46)	0,19	(0,39)	0,14	(0,34)
-Helse-, sosial- og idrettsfag	0,15	(0,35)	0,25	(0,43)	0,29	(0,45)
Studert ved universitet	0,51	(0,50)	0,48	(0,50)	0,40	(0,49)
Fullført utdanning ved studieslutt:						
-Ingen fullført utdanning	0,28	(0,45)	0,23	(0,42)	0,16	(0,36)
-Kort høyere utdanning	0,11	(0,31)	0,10	(0,30)	0,10	(0,30)
-Bachelorgrad	0,35	(0,48)	0,47	(0,50)	0,55	(0,50)
-Mastergrad	0,26	(0,44)	0,20	(0,40)	0,20	(0,40)
Antall studenter	12 770		17 380		29 300	
Prosent av total	21,5		29,2		49,2	

Kilde: microdata.no

butikksejger er blant de vanligste yrkene blant studenter både på høyere og lavere nivå, med henholdsvis 23 prosent av studentene på lavere nivå og 14 prosent på høyere nivå. Butikksejger er studierelevant for studenter i økonomi og administrasjon, både på lavere og høyere nivå. Over halvparten av studentene på lavere nivå i helse-, sosial- og idrettsfag jobber som pleie-medarbeider under studiene, mens nærmere 30 prosent av studentene på høyere nivå i lærerutdanninger

og utdanninger i pedagogikk jobber som grunnskole-lærere. Begge disse yrkene er studierelevante for de respektive fagfeltene. Omtrent 3 prosent av studentene på lavere nivå jobber som servitører og bartendere, og dette yrket er ikke studierelevant for noen fagfelt.

Blant voksne med bachelorgrad i samfunnsfag og juridiske fag er «administrasjonsrådgiver» det klart

Tabell 2. Ti vanligste yrker blant studentene i jobb, etter fagfelt og utdanningsnivå. Prosent. Oransje felt indikerer om yrket er studierelevant etter vår definisjon

Yrkesgruppe	Alle	Humanistiske og estetiske fag	Lærer-utdanninger og utdanninger i pedagogikk	Samfunnsfag og juridiske fag	Økonomiske og administrative fag	Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	Helse-, sosial- og idrettsfag
Lavere nivå (årsstudium, bachelor e.l.)							
Pleiemedarbeidere	26 %	10 %	14 %	11 %	6 %	6 %	60 %
Butikkselgere	23 %	29 %	23 %	29 %	36 %	24 %	11 %
Barnehage- og skole-assistenter mv.	6 %	8 %	18 %	5 %	2 %	3 %	5 %
Grunnskole- og førskole-/barnehagelærere	4 %	5 %	20 %	2 %	1 %	1 %	0 %
Servitører og bartendere	3 %	6 %	2 %	5 %	4 %	2 %	1 %
Kontormedarbeidere	3 %	4 %	1 %	4 %	5 %	4 %	1 %
Reisebyrå-, resepsjons- og andre opplysningsarbeidere	2 %	3 %	2 %	3 %	4 %	2 %	1 %
Andre salgstrykker	2 %	3 %	2 %	2 %	4 %	2 %	1 %
Universitets- og høyskolelektorer/-lærere	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	5 %	3 %
Sykepleiere og spesialsykepleiere	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0 %	3 %
Antall studenter i jobb	34 860	3 180	5 110	3 070	8 390	3 590	11 540
Andel studenter i jobb	79 %	67 %	83 %	75 %	83 %	64 %	88 %
Høyere nivå (master e.l.)							
Butikkselgere	14 %	18 %	16 %	15 %	18 %	11 %	12 %
Universitets- og høyskolelektorer/-lærere	14 %	5 %	4 %	12 %	6 %	30 %	4 %
Pleiemedarbeidere	9 %	8 %	12 %	13 %	6 %	5 %	16 %
Kontormedarbeidere	5 %	6 %	1 %	7 %	8 %	6 %	2 %
Grunnskole- og førskole-/barnehagelærere	5 %	7 %	28 %	1 %	1 %	0 %	2 %
Barnehage- og skole-assistenter mv.	3 %	3 %	8 %	3 %	1 %	1 %	3 %
Sykepleiere og spesialsykepleiere	2 %	1 %	3 %	1 %	0 %	0 %	16 %
Administrasjonsrådgivere	2 %	3 %	1 %	6 %	3 %	1 %	1 %
Yrker innen finanstjenester	2 %	0 %	1 %	1 %	9 %	1 %	0 %
Reisebyrå-, resepsjons- og andre opplysningsarbeidere	2 %	2 %	1 %	4 %	4 %	1 %	1 %
Antall studenter i jobb	11 340	610	1 410	1 880	2 550	3 620	1 280
Andel studenter i jobb	73 %	77 %	87 %	78 %	72 %	66 %	76 %

Kilde: microdata.no

Tabell 3. Arbeidsmarkedsutfall etter avsluttet utdanning, etter høyeste fullførte utdanning ved studieslutt. Gjennomsnitt (standardavvik i parentes). Andel

	Ikke fullført		Kort høyere		Bachelorgrad		Mastergrad	
Heltidsjobb:								
-6 mnd etter	0,28	(0,45)	0,45	(0,50)	0,60	(0,49)	0,79	(0,41)
-18 mnd etter	0,38	(0,49)	0,59	(0,49)	0,71	(0,45)	0,89	(0,30)
Høykompetansejobb:								
-6 mnd etter	0,08	(0,27)	0,30	(0,46)	0,64	(0,48)	0,72	(0,45)
-18 mnd etter	0,10	(0,30)	0,40	(0,49)	0,72	(0,45)	0,82	(0,38)
Månedslønn (kr):								
- 6 mnd etter	30 668	(7 601)	34 208	(8 150)	36 680	(6 853)	41 179	(7 172)
- 18 mnd etter	33 001	(8 296)	37 679	(8 813)	40 382	(7 322)	45 516	(7 198)
Antall studenter	12 220		5 940		28 660		12 580	

Kilde: microdata.no

vanligste yrket; 17 prosent har dette yrket (se vedleggstabell A1). Etter dette fordeler de gradsutdannede seg på mange yrker med en relativt liten andel innen hvert yrke. Det nest vanligste yrket blant voksne med bachelorgrad i samfunnsfag og juridiske fag er «forfattere, journalister mv.», med en andel på ca. 6 prosent, mens pleiemedarbeider kommer på sjette plass med ca. 4 prosent av de ferdigutdannede. Både «forfatter, journalist mv.» og «pleiemedarbeider» blir relevante yrker når vi sorterer de ferdigutdannede etter høyest andel i alle mulige yrker de har og teller med alle yrker opp til median som relevante. Det er ikke opplagt at pleiemedarbeider skal være studierelevant for fagfeltene samfunnsfag og juridiske fag eller økonomi og administrasjon på lavere nivå. Dette er imidlertid en teknisk konsekvens av hvordan vi har definert studierelevante jobber, der utgangspunktet er hva som er vanlige jobber blant gradsutdannede innen samme fagfelt.⁸ Med vår definisjon av relevante jobber, blir det generelt flere relevante yrker på lavere nivå, fordi det er større spredning i hva de ferdigutdannede med bachelorgrad jobber med enn ferdigutdannede med mastergrad. Dette virker også rimelig

gitt at en lengre utdanning innebærer mer spesialisering.

Tabell 3 viser arbeidsmarkedsutfall 6 og 18 måneder etter avsluttede studier for studentene i utvalget vårt, etter høyeste fullførte utdanning ved studieslutt: andelen som har en heltidsjobb, andelen som har en høykompetansejobb, samt (heltidsekvivalent) månedslønn blant de som er i jobb. Vi ser en tydelig sammenheng mellom fullført utdanning og arbeidsmarkedsutfall: jo høyere fullført utdanning, desto høyere andel i heltidsjobb, i høykompetansejobb og desto høyere månedslønn. Blant annet har studenter med fullført mastergrad nesten dobbelt så høy sannsynlighet for å være i heltidsjobb 6 måneder etter studieslutt enn studenter som har fullført en kort høyere utdanning uten grad. Studenter som ikke har fullført noe høyere utdanning ved studieslutt skiller seg ut med spesielt lave andeler i heltidsjobb og høykompetansejobb, og får også dårligere betalt jobber. Noe av denne sammenhengen skyldes at det ikke er tilfeldig hvilke studenter som fullfører ulike utdanninger. For eksempel får studenter med høyt utdannede foreldre både bedre skoleresultater og fullfører oftere en høyere gradsutdanning (Grendal, 2022). Samtidig er det godt kjent fra tidligere forskning at ulike utdanninger (både nivå, grad og fagfelt) gir ulike muligheter og avkastning i arbeidsmarkedet (Gunderson, 2020; Kirkeboen et al., 2016). I de videre analysene deler vi derfor studentene

⁸ Arbeidsgivere vurderer også arbeidserfaring som en kilde til informasjon om en potensiell arbeidstakers evne til å ta ansvar og bidra. Dette kan føre til at forskjellen mellom relevant og ikke-relevant studiejobb blir mindre, og er en mulig kilde til målefeil i vår analyse.

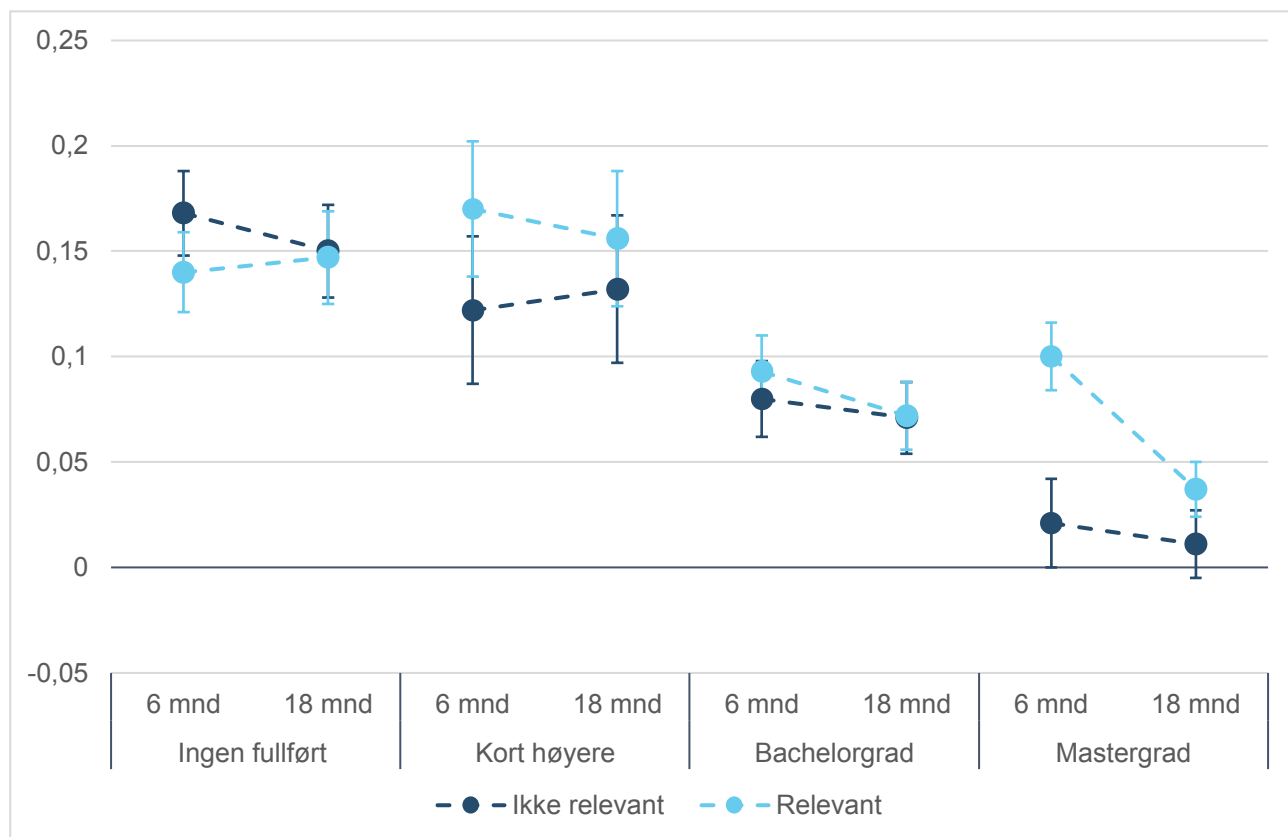
inn etter høyeste fullførte utdanningsnivå ved studieslutt, og undersøker betydningen av studiejobb for senere arbeidsmarkedsutfall separat for hver gruppe.

Positiv sammenheng mellom jobb under studiene og senere arbeidsmarkedstilknytning

I dette avsnittet viser vi resultatene fra de multiple regresjonene, hvor vi undersøker nærmere sammenhengen mellom studentjobbing og utfall senere i arbeidslivet. Som tidligere nevnt, kontrollerer vi i alle spesifikasjonene for en rekke kjennetegn ved studentene og utdanningen de tar. Vi har også estimert spe-

sifikasjoner der vi bare kontrollerer for fagfelt og kalenderår ved avsluttede studier (ikke vist i påfølgende figurer). Dette endrer ikke sammenhengen mellom jobb under studier og senere arbeidsmarkedsutfall i noen kvalitativ grad. Vi kan ikke utelukke at det finnes uobserverte faktorer som påvirker både sannsynligheten for å jobbe under studiene, og hvor godt man lykkes i arbeidsmarkedet etter endte studier. For eksempel kan studenter som jobber under studiene være mer orienterte mot arbeidsmarkedet, noe som også kan påvirke hvor raskt de kommer i jobb etter endte studier. Vi har heller ikke informasjon om helse-tilstanden til studentene. Studenter med helseproblemer kan i mindre grad ha mulighet til å jobbe under studiene, samtidig som de også kan ha lavere sann-

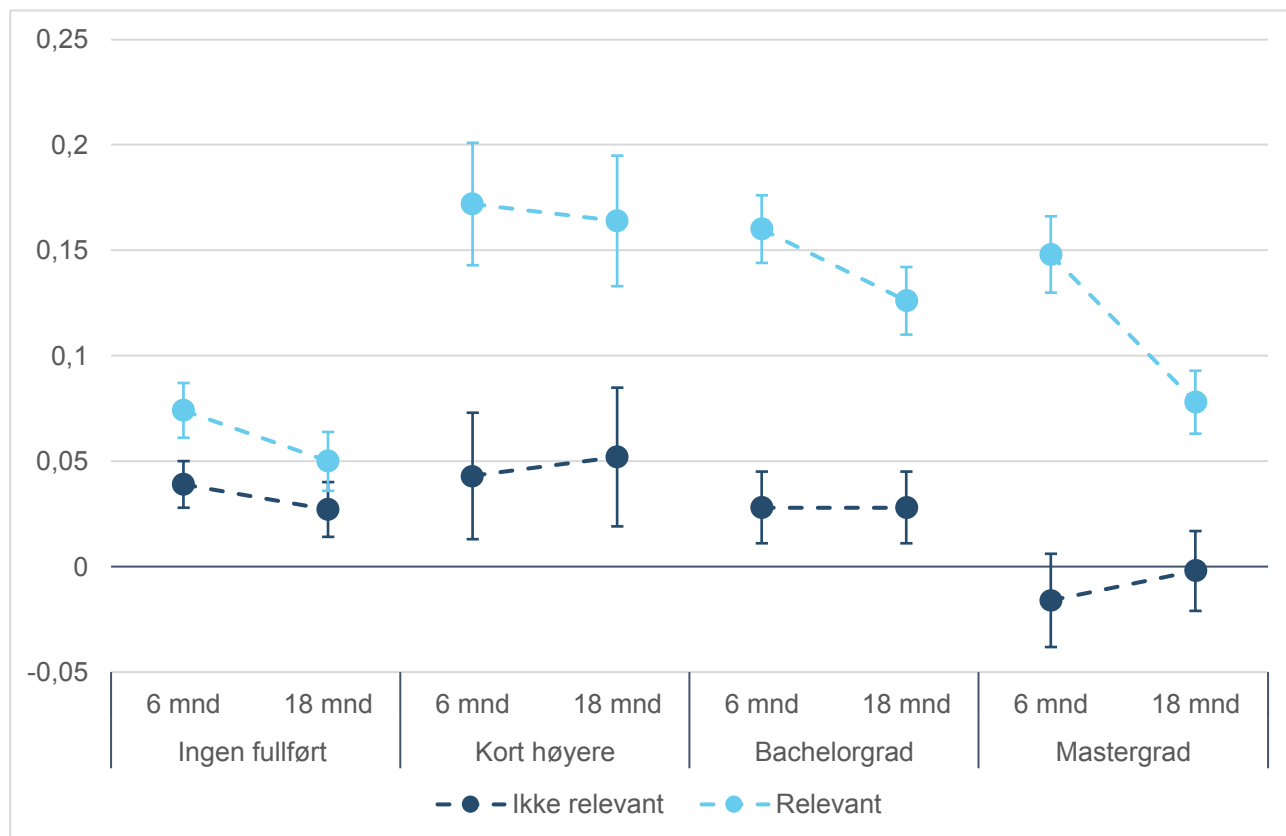
Figur 1. Sammenhengen mellom jobb under studier og sannsynligheten for heltidsjobb, etter høyeste fullførte utdanning ved studieslutt

Note: Figuren viser resultater fra en lineær regresjon av betydningen av ikke-relevant og relevant studiejobb for å ha en heltidsjobb. Separate regresjoner etter hvert fullførte utdanningsnivå. Uavhengige variabler er kalenderår ved studieslutt, kjønn, alder ved studieslutt, innvandrerbakgrunn, foreldres høyeste utdanning, grunnskolepoeng, arbeidserfaring før studiestart, fagfelt og studieinstitusjon. De vertikale linjene viser 95% konfidensintervall.

Kilde: microdata.no

Figur 2. Sammenhengen mellom jobb under studier og sannsynligheten for høykompetansejobb, etter høyeste fullførte utdanning ved studieslutt

Note: Figuren viser resultater fra en lineær regresjon av betydningen av ikke-relevant og relevant studiejobb for å ha en høykompetansejobb. Separate regresjoner etter hvert fullførte utdanningsnivå. Uavhengige variabler er kalenderår ved studieslutt, kjønn, alder ved studieslutt, innvandrerbakgrunn, foreldres høyeste utdanning, grunnskolepoeng, arbeidserfaring før studiestart, fagfelt og studieinstitusjon. De vertikale linjene viser 95% konfidensintervall.

Kilde: microdata.no

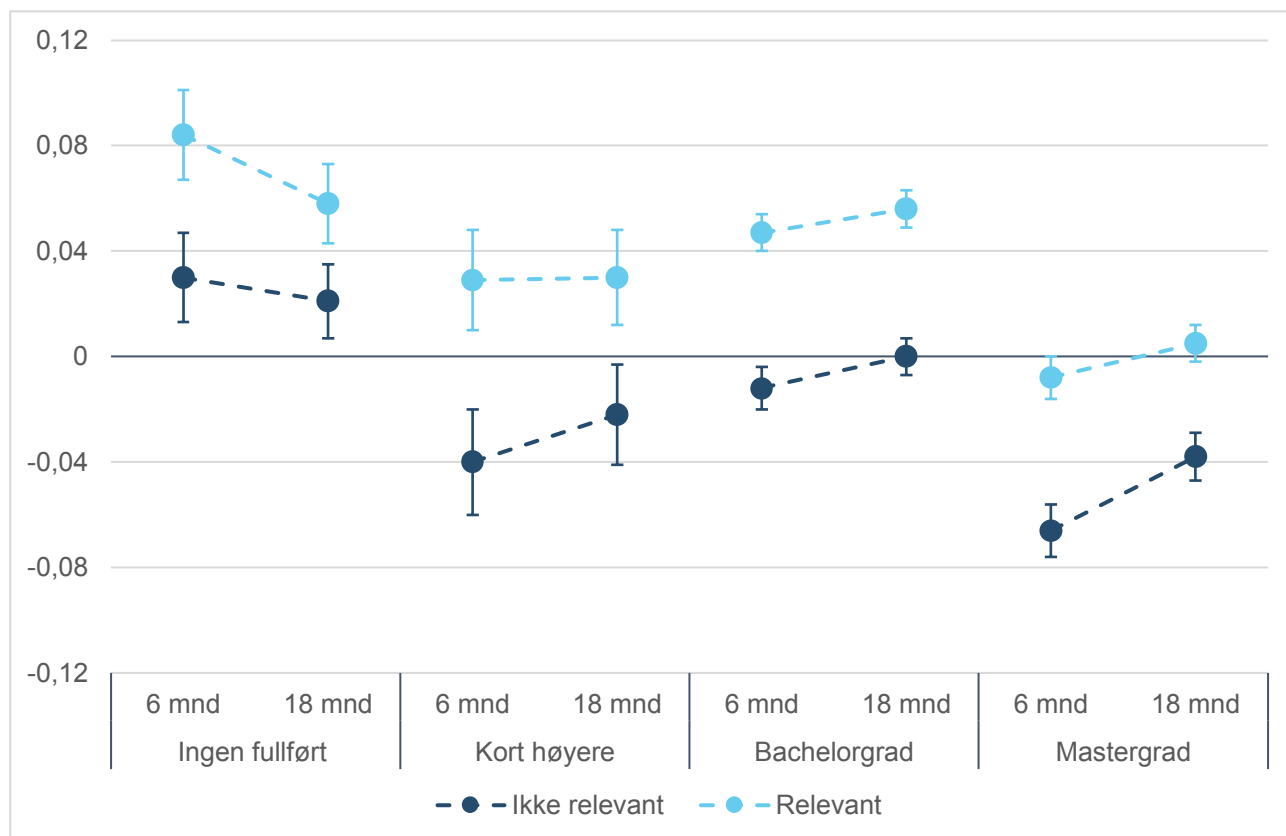
synlighet for å komme i jobb etter endte studier. Vi må derfor være forsiktige med å tolke sammenhengene som årsakssammenhenger.

I figur 1 viser vi resultater for sannsynligheten for å ha en heltidsjobb etter avsluttede studier, separat etter høyeste fullførte utdanningsnivå. Punktene viser punkttestimatene 6 og 18 måneder etter studentene forlater høyere utdanning, mens de vertikale linjene viser punkttestimatenes konfidensintervall (usikkerheten). Resultatene kan tolkes som forskjell i prosentpoeng i sannsynligheten for å ha en heltidsjobb for studenter som har hatt jobb i løpet av siste studieår, sammenlignet med studenter som ikke har jobbet siste studieår. Dersom konfidensintervallene krysser 0, altså den heltrukne, sorte, horisontale linjen, har ikke

jobb under studiene en statistisk signifikant sammenheng med sannsynligheten for å være i heltidsjobb. Dersom både punkttestimatene og konfidensintervallene er over den sorte, horisontale streken, har jobb under studiene en positiv, statistisk signifikant sammenheng med det senere arbeidsmarked utfallet.

Vi ser at for de fleste utdanningsnivåer har studenter som har jobbet siste studieår høyere sannsynlighet for å ha en heltidsjobb enn studenter som ikke har jobbet under studiene. Dette er i tråd med forskning fra andre land. Sammenhengen er som regel sterkest rett etter avsluttet utdanning, og avtar noe over tid. En mulig forklaring er at de som har studiejobb kan fortsette i den samme jobben etter studiene, og derfor har høyere sannsynlighet for å være i jobb kort tid etter studiene.

Figur 3. Sammenhengen mellom jobb under studier og heltidsekvivalent månedslønn, etter høyeste fullførte utdanning ved studieslutt

Note: Figuren viser resultater fra en lineær regresjon av betydningen av ikke-relevant og relevant studiejobb for månedslønn, for studenter som kommer i jobb. Separate regresjoner etter hvert fullførte utdanningsnivå. Uavhengige variabler er kalenderår ved studieslutt, kjønn, alder ved studieslutt, innvandrerbakgrunn, foreldres høyeste utdanning, grunnskolepoeng, arbeidserfaring før studiestart, fagfelt og studieinstitusjon. De vertikale linjene viser 95% konfidensintervall.

Kilde: microdata.no

Det ser også ut som gevinsten av studiejobb faller med fullført utdanningsnivå. For eksempel er studiejobb assosiert med om lag 15 prosentpoeng høyere sannsynlighet for å være i heltidsjobb 18 måneder etter endte studier for studenter som ikke har fullført noen høyere utdanning. Relativt til en utgangssannsynlighet på 38 prosent (tabell 3), tilsvarer dette en prosentvis økning i sannsynligheten for heltidsjobb på nærmere 40 prosent. Tilsvarende estimat for studenter med fullført bachelorgrad er 7 prosentpoeng, noe som tilsvarer en prosentvis økning på 10 prosent. Det kan tenkes at det er viktigere å kunne vise til arbeidserfaring dersom en ikke fullfører en grad, og at det er derfor vi ser større forskjeller blant de som ikke har fullført enn blant gradsutdannede. Samtidig kan uobserverbare faktorer bidra til at forskjellene, mellom de

med og uten studiejobb, blir større blant de som ikke fullfører enn blant de som oppnår grad. For eksempel hvis de som verken jobber eller fullfører i større grad er representert av personer med arbeidshindrende helseproblemer enn det som er tilfelle for de som ikke jobber, men fullfører en grad.

Vi ser også at relevant studiejobb er forbundet med noe høyere sannsynlighet for heltidsjobb enn ikke-relevant jobb, men forskjellen mellom de to typene studiejobb er liten. Unntaket er studenter med fullført mastergrad; for disse studentene er det bare relevant studiejobb som er assosiert med høyere sannsynlighet for heltidsjobb, og sammenhengen er klart sterkest rett etter studieslutt.

I figur 2 ser vi på sannsynligheten for å ha en jobb som krever høy kompetanse, 6 og 18 måneder etter avsluttet utdanning. Vi finner mye av det samme mønsteret som for heltidsjobb. Jobb under studiene er forbundet med høyere sannsynlighet for høykompetansejobb sammenlignet med ingen studiejobb, og det gjelder både ikke-relevant og relevant studiejobb. Relevant studiejobb er likevel forbundet med langt høyere sannsynlighet for å være i en høykompetansejobb enn ikke-relevant jobb. Betydningen av studiejobb ser tilsynelatende ut til å være mindre for de som ikke har fullført noen utdanning, men her må vi ta i betraktning at disse i utgangspunktet har vesentlig lavere sannsynlighet for å ha høykompetansejobb enn de som har fullført. Av de som ikke fullfører har 8 prosent en høykompetansejobb etter 6 måneder, mens andelen er henholdsvis 30, 64 og 72 prosent for de som fullfører en kort høyere utdanning, bachelor- og mastergrad.

Når vi ser på månedslønn i jobben studentene får etter endte studier (figur 3), endrer bildet seg noe. I tolkningen av disse resultatene er det viktig å huske på at forskjellene i lønn mellom de med og uten studiejobb er betinget på at studentene har fått jobb etter avsluttet utdanning. For masterstudentene er det ingen signifikant forskjell mellom relevant studiejobb og ingen studiejobb, mens en ikke-relevant studiejobb er forbundet med signifikant lavere månedslønn. Også for studenter med fullført kort høyere utdanning og bachelorgrad er ikke-relevant studiejobb forbundet med lavere eller ingen lønnsforskjell sammenlignet med de som ikke jobbet under studiene. Den negative sammenhengen mellom studiejobb og månedslønn blir mindre på lengre sikt.

Det kan tenkes at en del studenter fortsetter i studiejobben mens de søker på en mer relevant jobb etter studiene. Blant de som ikke jobbet under studiene, kan derimot den første jobben i større grad representere den første «ordentlige» jobben. En slik mekanisme kan forklare noe av den negative sammenhengen mellom (ikke-relevant) studiejobb og lønn, og også at forskjellen mellom de med og uten studiejobb blir mindre på sikt. Samtidig kan vi heller ikke utelukke at studiejobb er positivt for jobbsannsynlighet etter studiene, men mindre positivt for lønn. For eksempel hvis jobb under siste studieår går utover karakterer, som igjen påvirker lønnsnivå etter studiene.

Oppsummering og diskusjon

I denne artikkelen ser vi på sammenhengen mellom det å jobbe ved siden av studiene siste studieår og senere utfall i arbeidslivet. Ved hjelp av detaljerte registerdata og gruppering av yrker i karrierestier, lager vi et mål på om studentene har hatt en relevant, ikke-relevant eller ingen jobb under studiene.

Vi finner, i likhet med tidligere studier, at særlig det å ha hatt en relevant jobb under studiene er forbundet med positive arbeidsutfall. Studenter med relevant jobberfaring fra studiene, har høyere sannsynlighet for heltidsjobb, høykompetansejobb og høyere lønte jobber både 6 og 18 måneder etter studiene. De med ikke-relevant studiejobb har også stort sett høyere sannsynlighet for heltidsjobb og høykompetansejobb. Unntaket er de som fullfører mastergrad; disse ser ikke ut til å ha noen gevinst av en ikke-relevant studiejobb. I tillegg til ikke å ha høyere sannsynlighet for å være i jobb etter studiene, har masterutdannede (som får jobb) lavere lønte jobber både 6 og 18 måneder etter studiene sammenlignet med masterutdannede som ikke jobbet siste studieår. Også de som fullfører kort høyere utdanning og hadde en ikke-relevant studiejobb har lavere lønn etter studiene enn de som ikke jobbet.

Arbeidserfaring fra studiene ser ut til å ha relativt mer å si for studenter som ikke har fullført noen grad. For disse studentene kan arbeidserfaring være et viktigere signal for fremtidige arbeidsgivere enn akademiske resultater, og på denne måten være med på å motvirke det negative signalet ved ikke å ha fullført en høyere utdanning. En alternativ forklaring kan være at disse studentene har fått tilbud om jobb før de er ferdig med utdanningen sin, og velger å avbryte studiene for å jobbe. Seleksjon kan også være med å forklare hvorfor studiejobb ser ut til å være særlig viktig for jobbsannsynlighet etter studiene for disse studentene. Med andre ord kan forskjellene (til dels) være drevet av bakenforliggende kjennetegn ved de som verken jobber eller fullfører studiene, som for eksempel helseutfordringer.

For studenter med fullført mastergrad er relevant studiejobb stort sett knyttet til positive eller ikke signifikant forskjellige jobbutfall etter studiene. Ikke-rele-

vant studiejobb ser derimot ut til å henge sammen med både lavere sannsynlighet for høykompetansejobb og lavere månedslønn. En mulig hypotese er at masterstudentene i større grad trenger å konsentrere seg om studiene, og at tid brukt på jobb dermed går på bekostning av akademiske resultater. For relevant arbeidserfaring kan denne mekanismen kanskje motvirkes gjennom økt kompetanse og positive nettverks-effekter for fremtidige arbeidsgivere, noe ikke-relevant erfaring ikke vil gi. Her er det behov for mer forskning.

Målet vi bruker på studierelevans av jobber, kan åpenbart kritiseres for at det ikke er et krav til at utdanningen man tar må brukes i jobben for at jobben skal kunne defineres som relevant. Samtidig må det kunne sies å være relevant å ha en studiejobb som likner på jobben du kan forvente å få som ferdigutdannet. Denne type relevans fanger vårt mål opp. Dessuten kan det være svært vanskelig å kvalitativt vurdere om en jobb er faglig relevant eller ikke, særlig med utgangspunkt i registerdata, men også med tanke på at høyere utdanning ofte er mer enn bare en yrkesrettet utdanning.

Forskjellene vi finner i sannsynligheten for å ha heltidsjobb etter studiene mellom de som har og de som ikke har jobbet er relativt store. Dette kan tyde på at tilknytning til arbeidslivet under studiene er positivt for senere arbeidsmarkedstilknytning. Riktignok kan forskjellene også henge sammen med at det ikke er tilfeldig hvem som jobber og ikke jobber under studiene. Ved å kontrollere for både fagfelt og fullføring har vi tatt høyde for en del av seleksjonen. I tillegg har vi tilgang til både grunnskolepoeng (evner) og foreldres utdanning (ressurser). Vi kan likevel ikke utelukke at det kan være uobserverbare forskjeller som driver resultatene våre. For eksempel kan det være slik at studenter som jobber ved siden av studiene er mer motivert for arbeidslivet, og dermed ville kommet lettere i jobb etter avsluttet utdanning også uten erfaringen fra studiejobben. Vi har heller ikke informasjon om helsetilstanden til studentene, noe som åpenbart kan påvirke både hvorvidt de har mulighet til å jobbe ved siden av studiene og sannsynligheten for å komme i jobb etterpå. Vi må derfor være forsiktige med å trekke kausale konklusjoner.

Resultatene tyder på at det å jobbe under studiene kan være med på å lette overgangen fra studier til jobb. Det er likevel relevant arbeidserfaring som er knyttet til de største gevinstene. Mange studier tilbyr praksisperioder som en integrert del av studiet. Dette gjelder særlig en del profesjonsutdanninger som sykepleier, lærer, sosionom og ingeniør. Våre resultater er i tråd med studier som undersøker effekten av slik praksis («internships») på videre karrieremuligheter (se for eksempel Baert et al. (2021)), og gir støtte for bruk av arbeidsrelatert praksis i høyere utdanning. Det kan også være at arbeidserfaring fra studiene har mindre å si for studenter i fagfelt med mye praksis. Dette vil være interessant å undersøke i videre analyser.

Referanser

- Albæk, K., Asplund, R., Barth, E., Lindahl, L., Simson, K. v. & Vanhala, P. (2015). *Youth unemployment and inactivity*. TemaNord 2015:548, Nordisk ministerråd.
- Alstadsæter, A., Bratsberg, B., Eielsen, G., Kopczuk, W., Markussen, S., Raaum, O. & Røed, K. (2020). *The first weeks of the coronavirus crisis: Who got hit, when and why? Evidence from Norway*. National Bureau of Economic Research.
- Baert, S., Neyt, B., Siedler, T., Tobback, I. & Verhaest, D. (2021). Student internships and employment opportunities after graduation: A field experiment. *Economics of Education Review*, 83, 102141.
- Barth, E., Dale-Olsen, H., Schøne, P. & Ostbakken, K. (2021). Chutes and ladders? Job opportunities for generation COVID. Working paper.
- Barth, E. & von Simson, K. (2012). Ungdomsarbeidsledighet og konjunkturer. Økonomiske analyser, SSB.
- Bartolj, T. & Polanec, S. (2021). An Empirical Analysis of the Effects of Student Work and Academic Performance on the Probability of Employment. *Economic and Business Review*, 23(1), 26-39.
- Bratsberg, B. & Raaum, O. (2023). Unge voksnes overganger mellom skole og arbeid under COVID-19 pandemien. *Søkelys på arbeidslivet*, 40(1), 1-16.

- Di Paolo, A. & Matano, A. (2022). The impact of combining work with study on the labour market performance of graduates: the joint role of work intensity and job-field match. *International Journal of Manpower*, (ahead-of-print).
- Elman, E. (2023a). *Arbeid ved siden av studiene. Omfang av lønnet arbeid blant heltidsstudenter som mottar utdanningsstøtte*. Notat 3/2023, Lånkassen.
- Elman, E. (2023b). *Å jobbe under høgare utdanning. Påverkar det studentane sitt utdannings- og arbeidsmarknadsutfall? Ein litteraturgjennomgang*. Lånkassen.
- Fedorshyn, N. & Segiet, K. (2020, 27.01.2020). *Dårligere start på arbeidslivet for lavt utdannede*. SSB. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/darligere-start-pa-arbeidslivet-for-lavt-utdannede>
- Geel, R. & Backes-Gellner, U. (2012). Earning while learning: When and how student employment is beneficial. *Labour*, 26(3), 313-340.
- Grendal, O. N. (2022, 21.09.2022). *Slik henger utdanning sammen med foreldrenes utdanningsnivå*.
- Gunderson, M. O., Philip. (2020). Returns to education in developed countries. I S. G. Bradley, Colin (Red.), *The Economics of Education (Second Edition)* (s. 39-51). Academic Press. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815391-8.00003-3>
- Häkkinen, I. (2006). Working while enrolled in a university: does it pay? *Labour economics*, 13(2), 167-189.
- Joensen, J. S. & Mattana, E. (2022). Studying and Working: Your Student Job Affects Your Future Labor Market Outcome. *Samfunnsøkonomen*, 2022(3), 19-37. <https://doi.org/10.7146/samfunsokonomen.v2022i3.133978>
- Keute, A.-L. (2024, 18.06.2024). *Mye jobb fører til mindre studietid - men ikke all jobb går på bekostning av studiene*. <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/artikler/mye-jobb-forer-til-mindre-studietid-men-ikke-all-jobb-gar-pa-bekostning-av-studiene>
- Kirkeboen, L. J., Leuven, E. & Mogstad, M. (2016). Field of Study, Earnings, and Self-Selection*. *The Quarterly Journal of Economics*, 131(3), 1057-1111. <https://doi.org/10.1093/qje/qjw019>
- Lervåg, M.-L., Engvik, M. & Dalen, H. B. (2022). *Studenters levekår 2021. En levekårsundersøkelse blant studenter i høyere utdanning*. (Rapporter 34/2022, Issue. Statistisk Sentralbyrå.
- Pettersen, M. (2022, 31.08.2022). *Rekordmange unge kombinerer jobb og skole*. SSB. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/statistikk/tilknytning-til-arbeid-utdanning-og-velferdsordninger/artikler/rekordmange-unge-kombinerer-jobb-og-skole>
- Statistisk sentralbyrå. (2023, 24.05.2023). *17-åring med sommerjobb fikk betydelig høyere inntekt som voksne*. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/inntekt-og-formue/statistikk/inntekts-og-formuesstatistikk-for-husholdninger/artikler/17-aringer-med-sommerjobb-fikk-betydelig-hoyere-inntekt-som-voksne>

Vedlegg

Tabell A1. Ti vanligste yrker blant voksne 35-53 år med gradsutdanning, etter fagfelt og nivå. Målt i 2018

	Andel	Nivå
Humanistiske og estetiske fag		
Lektorer mv (videregående skole)	12,88	Master
Administrasjonsrådgivere	12,44	Master
Grunnskole- og førskolelærere	11,21	Master
Grunnskole- og førskolelærere	10,40	Bachelor
Administrasjonsrådgivere	9,27	Bachelor
Universitets- og høyskolelektorer/-lærere	6,53	Master
Samfunnsvitenskapelige, humanistiske og religiøse yrker	5,58	Master
Lektorer mv (videregående skole)	4,91	Bachelor
Bibliotekarer, arkivarer mv.	4,84	Bachelor
Andre lærere	3,99	Master
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk		
Grunnskole- og førskolelærere	57,66	Bachelor
Grunnskole- og førskolelærere	26,99	Master
Lektorer mv (videregående skole)	10,00	Bachelor
Lektorer mv (videregående skole)	9,94	Master
Administrasjonsrådgivere	8,23	Master
Samfunnsvitenskapelige, humanistiske og religiøse yrker	7,98	Master
Andre lærere	7,81	Master
Universitets- og høyskolelektorer/-lærere	7,20	Master
Ledere av utdanning, helse- og sosialtjenester	6,22	Bachelor
Ledere av utdanning, helse- og sosialtjenester	5,41	Master
Samfunnsfag og juridiske fag		
Administrasjonsrådgivere	26,98	Master
Administrasjonsrådgivere	16,97	Bachelor
Juridiske yrker	15,95	Master
Samfunnsvitenskapelige, humanistiske og religiøse yrker	11,43	Master
Ledere av administrative enheter	6,26	Master
Forfattere, journalister mv	5,85	Bachelor
Grunnskole- og førskolelærere	4,21	Bachelor
Kontomedarbeidere	4,04	Bachelor
Yrker innen offentlig forvaltning	3,71	Bachelor
Pleiemedarbeidere	3,66	Bachelor

	Andel	Nivå
Økonomiske og administrative fag		
Administrasjonsrådgivere	12,12	Master
Finansrådgivere	11,50	Master
Finansrådgivere	10,65	Bachelor
Yrker innen finanstjenester	10,58	Bachelor
Administrasjonsrådgivere	9,00	Bachelor
Ledere av administrative enheter	8,85	Master
Ledere av administrative enheter	8,11	Bachelor
Ledere av utdanning, helse- og sosialtjenester	6,66	Master
Yrker innen finanstjenester	6,22	Master
Agenter og meglere	5,81	Bachelor
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag		
Ingeniører	26,10	Bachelor
Sivilingeniører (unntatt elektroteknologi)	17,53	Master
Ingeniører	15,10	Master
Sivilingeniører elektroteknologi	13,05	Bachelor
Programvare- og applikasjonsutviklere/analytikere	10,79	Master
Sivilingeniører (unntatt elektroteknologi)	9,38	Bachelor
Arkitekter, designere mv	6,46	Master
Ledere av produksjon, utvinning, bygg og anlegg, transport	5,60	Master
Administrasjonsrådgivere	5,41	Master
Administrasjonsrådgivere	4,18	Bachelor
Helse-, sosial- og idrettsfag		
Sykepleiere og spesialsykepleiere	53,35	Bachelor
Leger	40,59	Master
Andre medisinske yrker	11,17	Master
Sykepleiere og spesialsykepleiere	10,12	Master
Yrker innen sosialarbeid og kultur	6,12	Bachelor
Universitets- og høyskolelektorer/-lærere	5,61	Master
Samfunnsvitenskapelige, humanistiske og religiøse yrker	4,67	Bachelor
Administrasjonsrådgivere	4,59	Master
Radiografer, proteseteknikere, reseptarer mv.	4,29	Bachelor
Administrasjonsrådgivere	4,15	Bachelor

Kilde: microdata.no